

30.1.2018

Puutuoteteollisuus ry:n lausunto Rakennusten käytön ja huollon turvallisuus -ohjeeseen

Puutuoteteollisuus ry:n puolesta kiitämme mahdollisuudesta kommentoida myös ohjetta.

Ohjetekstiin olemme tehneet lisäyksiä ja muutoksia, jotka näkyvät tässä dokumentissa punaisella. Ohjeeseen sisällytettävä teksti ja ehdottamamme muutokset on kursivilla, perustelut normaalilla tekstityyllä. Ehdottamiamme muutoksia ovat:

3 § Portaat

~~Kiillotettu tai lakattu pinta on liukas ilman erityistä pintakäsittelyä.~~ *Portaan liukkautta voidaan estää pintakäsittelyllä, urituksella, liukuestenauhalla/-listalla tai vastaavilla tavoilla.* Ohjeen tulisi siis listata esimerkinomaisesti tapoja estää portaan liukkautta.

~~Kierreportaita tai yksisyöksyisiä lepotasottomia portaita on syytä välttää, ellei kyseessä ole varatie.~~ Tavoitteena on tehdä turvallisia portaita kaikkiin porrastyyppeihin. Riittää, että ohjeessa seuraava lause suosittelee tiettyjä tyyppejä ("Kaksivartinen....").

Kuvateksti 1. Portaan päättäminen tai aloittaminen valeaskelmalla on vaarallista eikä sellaista ole mitään syytä käyttää. Avoaskelma sinänsä lisää kompastumisvaaraa. Avoaskelmiin liittyvä kompastumisvaara ei ole tullut porrasvalmistajien tietoon.

Toisen kuvan porras ei ole uuden asetuksen mukaan mahdollinen, ei kannattane laittaa ohjeeseen kuvaa tyyppistä, jollaista ei saa tehdä.

4 § Sisäportaan mitoitus

RT-ohjekortti (RT 88-11018) on tehty vanhan rakentamismääräyskokoelman mukaiseksi ja se on vanhentunut uusien asetusten tultua voimaan. RT-ohjekortit tullaan uudistamaan, mutta aikataulua eri korttien valmistumiselle ei vielä tiedetä.

Valmisportaan asennustoleranssiksi kerrosvälillä suositellaan enintään 7 mm ja se sijoitetaan alimpaan nousuun. Asennustoleranssi on joskus teknisistä syistä pakko sijoittaa ylimpään nousuun.

Etenemä on porrasturvallisuuden kannalta tärkein mitta. Sen riittävyys varmistaa turvallisen ja tasapainoisen kulun portaissa. Etenemä mitataan 850 – 1200 mm leveissä kiertävissä portaissa portaan leveyssuunnan keskikohdalta. Portaan kuljettavuuden niin vaatiessa mittaushohtaa voidaan siirtää 20 % ulkokehän suuntaan. Asuinhuoneiston ja majoitustilan sisäisessä portaassa sisäreunan etenemäksi suositellaan vähintään 50 mm. Hallinto- palvelu- ja liiketiloja sisältävien rakennusten auloissa ja muissa sisätiloissa sekä kokoontumistiloissa kiertävän portaan

30.1.2018

~~sisäreunassa etenemäksi suositellaan vähintään 100 millimetriä. Kiertävissä portaissa 400 millimetrin etäisyydellä askelman leveämmästä päästä. Kiertävän portaan sisäreunassa etenemäksi suositellaan vähintään 100 millimetriä.~~ Portaan kuljettavuuden huomiointi parantaa porrasturvallisuutta merkittävästi. Muutosesityksen mukaisella mittaustavalla ja mitoilla kiertävän portaan askelmien ja kaiteiden etenemissuunta samaan suuntaan voidaan varmistaa huomattavasti paremmin ja kustannustehokkaammin ja käyttöturvallisuutta parantaen.

Tämä myös helpottaa todella paljon ”miniasuntojen” ja lomakohteiden suunnittelijoita ja rakennusvalvonnan tulkintaa.

Lisäys ohjetekstiin:

Asuinhuoneiston ja majoitustilan parvelle, jonka keskimääräinen huonekorkeus on keskimäärin yli 2,2 m, suositellaan sovellettavaksi asuinhuoneistojen porrasmääräyksiä. Mikäli yli 2,2 m keskimääräistä huonekorkeutta olevaa huone-alaa on alle seitsemän neliömetriä, portaiden nousuksi suositellaan enintään 220 millimetriä ja etenemäksi vähintään 220 millimetriä. Toisarvoiseen käyttöön tulevien parvien portaat voidaan tehdä suhdeluvun $2 \times \text{nousu} + \text{etenemäksi suositellaan minimissään } 605\text{mm}$.

Perustelut:

- kun parvella on yli 7m² huonetilaa (keskikorkeus yli 2,2m), käytetään tilaa jatkuvassa pääkäyttötarkoituksen mukaisessa tarkoituksessa ja portaasta kuljetaan jatkuvasti, turvallisuus paranee nykyisestä, kun näihin tulee ns. asuinrakennuksen normiporras
- kun parvi yli 7m², mutta tila ei varsinainen pääkäyttötarkoituksen mukainen huone (keskikorkeus alle 2,2m) ja käyttö satunnaista majoitusta varten, on 45 asteen porras (220/220) riittävän hyvä kulkea myös etuperin. Tämä on huomattava turvallisuuden parannus nykyiseen verrattuna.
- kun parvi em. matalampi (s. konttausparvi) ja alle 7m², käytetään sitä satunnaisesti nukkumaparvena, mutta pääosin varastona. Kulku yleensä mahdollista vain takaperin, koska parven korkeus ei mahdollista portaalle laskeutumista etuperin. $2n+e>605$ on tähän paras ja parantaa turvallisuutta tikkaisiin verrattuna

*Kuva 2. Porraskaavioita. Kuviin teksti- ja mittatäsmennykset edellä olevien tekstimuutosten mukaisiksi. Kuvaan suorasyöksyisestä lepotasollisesta portaasta tekstiksi: **Julkisissa liike- ja palvelutiloissa käsijohteet 300 mm yli syöksyn pään.** Kiertävän portaan kuvateksti: **Julkisen liike- ja palvelutilan kiertävän portaan etenemien minimiesimerkkimitoitus***

Esimerkki osittain kiertävästä huoneiston sisäisestä portaasta: ***Etenemä mitataan 850 - 1200mm leveissä kiertävissä portaissa portaan leveyssuunnan keskikohdalta. Portaan kuljettavuuden niin vaatiessa mittaushohtaa voidaan siirtää 20 % ulkokehän***

30.1.2018

suuntaan. Asuinhuoneiston ja majoitustilan sisäisessä portaassa sisäreunan etenemäksi suositellaan vähintään 50 mm

6 § Tasanne

*Putoamisvaaraa ei katsota olevan, mikäli ikkunan tai luukun kehysrakenteen **yläpinta** on ... Emme ymmärrä mitä tarkoitetaan. Esimerkiksi pykälässä 11 on mainittu 700 mm lasin **alareunasta**.*

7 § Kaide

Kaide- ja parvekelasituksiin toimialan selkeä ohjeistus, kuten ehdotamme pykälässä 11. Putoamiskorkeudet (pykälät 6, 7 ja 11) selkeytettävä.

9 § Käsijohde

Käsijohde pyöristetään riittävästi hyvän otteen varmistamiseksi. ~~Suoraa lautaa ei voi pitää sopivasti muotoiltuna käsijohteena.~~ ”Käsijohde pyöristetään riittävästi hyvän otteen varmistamiseksi” kertoo jo asian.

11 § Lasirakenteet

Törmäyskuorman kestäväenä lasina voidaan käyttää joko karkaistua tai laminoitua turvalasia. Mikäli karkaistun lasin rikkoutuminen ja murentuminen johtaa henkilön suoraan putoamisvaaraan – esimerkiksi kaiteen läpi – vähennetään vaaraa käyttämällä laminoitua lasia tai laminoidun ja karkaistun lasin yhdistelmää.

Putoaminen voidaan myös estää sopivalla suojarakenteella. Siirretään lause: ”Putoaminen voidaan” ensimmäiseen kappaleeseen.

Sirpaleiden alle jäämistä ja haavoittumisvaaraa ei ole selitetty ohjeessa, se on merkittävä asia, joka on täsmennettävä esim. alan ohjeella.

~~Kaikki laminoidut ja karkaistut lasit eivät välttämättä ole turvalasia. On olemassa esim. laminoitua turvalasia ja laminoitua lasia.~~ Turhan epätarkkaa pohdintaa, kun heti alla kuitenkin kerrotaan mikä on turvalasi. Suuremman taivutuslujuutensa vuoksi se valitaan erityisesti kohteisiin, joissa on korkea lujuusvaatimus, tai lasi on alttiina toistuvalla dynaamisella tai termisellä kuormituksella

Turvalasit testataan standardin SFS-EN 12 600 mukaisesti iskutestillä ja tulosten mukaan ne luokitellaan eri turvallisuusluokkiin. On tärkeää, että suunnittelija määrittelee oikean törmäyksenkestoluokan. Toimialan tulee voida antaa ohjeistusta siitä, mitä törmäyksenkestoluokkia kussakin kohteessa käytetään.

~~Putoaminen voidaan myös estää sopivalla suojarakenteella. Karkaistun turvalasin käyttö on perusteltua kaikissa muissa kuin edellisessä kappaleessa mainituissa~~

30.1.2018

~~putoamisvaaraan johtavissa kohteissa. Jos edellisessä kappaleessa määriteltyä putoamisvaaraa ei ole, voidaan käyttää karkaistua turvalasia.~~ Selkeämpi sanamuoto.

~~Törmäysvaaraa ei ole pienissä lasiaukoissa (alle 200 mm*200 mm ikkunoissa ei ole tarvetta turvalasille).~~ Karkaistua lasia ei edes voi valmistaa pienikokoisiin aukkoihin, eikä niissä ole törmäysvaaraa.

~~Usempikerroksisissa lasirakenteissa otetaan huomioon myös toisen lasikerroksen särkymisen mahdollisuus törmäystilanteessa siten, ettei näistäkään muodostu haavoittumisriskiä.~~ Tällaisenaan tämä lause herättää enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Jos lasikerroksien tarkasteluun lähdetään, ainoa tapa ohjeistaa asia tarpeellisella tarkkuudella (asunto/julkinen tila, ikkuna/ovi /parvekeovi, kaksilehtinen ovi (kytketty/ei kytketty), korkea rakennus/omakotitalo, kaupunkialue jne.) on toimialan tekemä, kaikkien saatavilla oleva yksityiskohtainen ohjeistus (Tasolasiyhdistys ja ikkunavalmistajat).

15 § Turvavarusteet

Tuuletusikkunan helposti käytettävissä olevalla avautumalla tarkoitetaan sitä, että sen lapsikin saa auki. Se rajoitetaan 100 millimetriin. Varatienä käytettävän ikkunan helppo, poistumiseen riittävä avattavuus voidaan järjestää esimerkiksi rajoitinsalvan sijoittamisella pienten lasten ulottumattomiin. Käytännössä helppo avattavuus on herättänyt epätietoisuutta, lisäohjeistusta kaivataan. Eräs tapa olisi luetella (esimerkiksi toimialayhdistyksen tai YM:n nettisivuilla) ne salvat, jotka hyväksytään helposti avattaviksi. Tai salpavalmistajille annettaisiin kriteerit, joiden valossa he voivat osoittaa ko. salvan täyttävän helpon avattavuuden kriteerit.

Myös varateiden RT-kortit uusitaan, joten on mahdollisuus tarkentaa ohjeistusta.

Yhteistoiminnan parantaminen

Meillä on valmiit asiantuntijaryhmät sekä toimiva yhteistyö Tasolasiyhdistyksen kanssa, joten erityisesti lasitusta koskeva täydentävä ohjeistus on hoidettavissa. Toivomme myös, että rakennusvalvonta on avoin yhteistyölle ja osallistetaan mukaan yhteisen ymmärryksen hakemiseen.

Ystävällisin terveisin

Aila Janatuinen

Puutuoteteollisuus ry